

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos :

Kutasi Imre.

Szerkesztő :

Katona Imre.

Szerkesztőség : Piacz-utca 1624. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal : Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

A halott.

Debreczen, okt. 3.

(K.) Meghalt. A képviselőház alelnöke, a szabadelvű párt egyik agilis tagja, az éleselméjű, nagytehetségű ember összezúzott tagokkal fekszik a ravatalon. Az orvosok megvizsgálják a holttestemet és keresik az agyvelő szövődékében azt a vezető erecskét, mely orvosi tudományukhoz jöjjön segítségül : véletlen szerencsétlenség áldozata-e Bokross Elek, vagy hogy azt a férfias akaratot, azt a szívós kitartást, mely a halottnak életét, működését mindenha jellemezte, megölte a közönséges, mindennapi bajok rohamos zuhataga?

Nem tudunk beszélni hozzá; a vértől ázott ajkak elsápadtak; a tetterőtől duzzadt izmok a hulla merevségével feszülnek és nem tudnak felemelkedni, hogy mutassák az irányt: merre haladjon az élve maradott világ, a becsületes és becsutelen emberek nagy tömege, megtudandó, hogy becsületes ember volt-e Bokross Elek; azaz, hogy nem azt: öngyilkos szándékkal, kiszámított terv szerint, teljes öntudattal zuhan-e le a felvonó gép járatán keresztül, vagy a végzet, a sujtó végzet szerencsétlen áldozata-e?

Ki tudja? A méltóságos kaszinó, mely olyan spanyolos grandezzaival tudja elítélni a kártyaadóst: a becsutelen ripőköt, ki sima, simulékony modor, tékozló köny-

nyelműség és üres frázisok mögé tudja elbujtatni végtelenül bántó léhaságát, ez a kaszinó már kimondta az ítéletet: Bokross Elek öngyilkossá lett.

Mondtuk és mondjuk ismételtelen, hogy az a beszédes ajk némán hallgat; a kaszinó féltékeny urainak véleményét a körülmények nem tudják megváltoztatni; a rendkívül éles eszű, hideg, meggondolt ember, legyen, fölmérte agyában az ellene emelt vádak esélyeit s maga ítélte magát halálra.

Bármiképp is lett légyen, az urak, kik kényesek a becsületükre, immár nyugodtak lehetnek. Egy tetterős ember, egy lángész kidőlt a sorból és helyet adott száz, meg száz léha, üresfejű sportsman-nak, a ki majdan gúnyosan fog korlátolt agya eszméivel megemlékezni arról az emberről, a ki nem volt rosszabb, mint az esendő, gyarló emberek bármelyike is!

A megrendítő esetről saját tudósítónk a következőket írja:

Tegnap délután háromnegyed 4 óra tájban egy fiakkercocsis rohant be a „Fiume” kavéházba, azzal a szörnyű hírrel, hogy Bokross Elek a képviselőház alelnöke lezuhant második emeleti lakásáról. Nyomban a szerencsétlenség színhelyére siettem. A képviselőház mellett levő, Sándor utca 10. számú új házba, melyet Tauffer Vilmos tanár építtetett s melybe csak novemberbe volt beköltözendő Bokross Elek. Lakásáról azonban Kolzsvárról, a hol nyáron át tar-

tózkodott, több ládát és hordót és egyéb holmit küldött fel, melyek mivel a pincze még nem volt készen, az előszobában és konyhában voltak elhelyezve.

Bokross maga szombaton érkezett a fővárosba, hogy új lakásának berendezésére nézve intézkedjék. Tegnap délelőtt otthon ebédelte. Ugyanakkor inasa, Konréd Ferencz, a ki egyúttal házmester is, Hoffmann és Schwarz hordárok segítségével a ládákat és hordókat a második emeleti lakásáról a felhúzó géppel a pinczébe szállította.

Mint a hordár és az inas előadásából értesültem, Bokross vidám hangulatban volt, de nem látszott rajta, hogy elődnél bort ivott volna, sőt inasa határozottan azt állítja csak egy pohár vizet ivott ebédjéhez.

Ugy fél négy óra tájban az egyik hordárt Hoffmann két ajánlott levéllel a főpoztára küldte, a hordárral még tréfálódzott is. A két ajánlott levél, melynek feladó bárzájával a hordár csak a katasztrófa után lért vissza, a telefonhívással holt volt czimezve. Az inas azt mondta erre vonatkozólag, hogy Bokross be akarta vezetetni a telefont s bizonyára e tárgyban írta a leveleket.

Alig távozott a hordár a két levéllel, — a pinczében dolgozók tompa zuhanást és recsegést hallottak s mire a pinczehelyiség mellett levő úregbe rohantak, a hová a felhúzó gép terkollik, ott feküdt már Bokross Elek élettelenül, arca vértől elborítva. Nehány percz múlva egy közelben levő orvos jelent meg, később a mentő egyesület is, de az élesztési kísérletek is hasztalanoknak bizonyultak. A hullát azután felvitték az udvarra, a hol az időközben értesített rendőrség kiküldöttei tállták.

Arról, hogy miként történhetett a szerencsétlenség, az azon pillanatban jelen voltak

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Lemondás.

Alkonyatkor mindig találkoztak. A félköralakban övező erdőnek egészen a patak partjáig kinyuló széle volt mindennap a találkozási hely. Itt azután nyugodtan átengedhették magukat szenvedélyüknek, mert az erdő fainak ábrándos zúgásán, a bogárkak zümmögésén és a patak cseccogásán kívül semmi sem zavarta a hangulatot. A hatalmas, évszázados fák és lombos cserjék áthatolhatatlan sűrűségét alkották a fűrdőépületek felé és csak egy keskeny ut vezetett a patak partján ki az országútra, mindenütt térdig érő fűben és színes mezei virágok között. Ennél regényesebb helyet keresve sem találhatlak volna. Egy a föld színe fölött csekély magasságban ketté fűrészelt fatörzs széles felülete pedig kényelmes ülő helyül kínálkozott.

Már két éve, minden nyáron itt találkoztak. A férfi egy természettudós és a leány a fűrdőtulajdonos leánya. A fiatal természettudós nemrégint tért vissza külföldi utjából, hol a természet titkait kutatta és hirneve megállapításától még csak egy mű megírása választotta el, mit a fűrdőn szándékozott befejezni, hol már másodszer fordult meg. Az első nyáron — midőn még a világ tudni sem akart róla, ismerkedett meg az Anna-bálon Haday Margittal, kit mindjárt szívének teljes erejével szeretett. Azok a buzavirág színéhez hasonló ábrándos szemek, a rózsaszínű arc, a fitos orrocska, a korallpiros ajkak, az ajkak körül jelentkező gödröcskék és a büszke tartású főt övező dus szőke hajzat, egé-

szen elvették a szegény ifju eszét. Az első fűrdő-évadban semmi különös esemény nem adta elő magát. Ha mindennap találkoztak is, ha mindenről beszéltek is, de a szerelemről egy árva kukkot sem szóltak. Az első idény nem úgy végződött, mint a hogy Renner Arthur, a fiatal tudós gondolta. Ő azt hitte, hogy az idény befejezése meghozza neki azt, a mit már a megismerkedés pillanata óta oly epedve várt, szerelme viszonzását Margit részéről. Amde az idő mult, a perczek gyors szárnyakon iramodtak tova és mindössze csak annyit tudott elérni, hogy a bucsuzás pillanatában a finom kezeccskét kissé hosszabb ideig szorongatta, mint rendesen. Ezzel az eredménynyel természetesen sehogysem volt megelégedve és ez gyötörte azután, mikor a vasuti kocsiiban ült, mely a fővárosba volt indulóban és honnan előre megállapított terv szerint külföldi tanulmányútra szándékozott utazni, sőt még tudományos buvárlatai közben is, feje szédült, szemei elhomályosultak és székre kellett ülnie, hogy a földre ne zuhanjon, hol aztán a legkínosabb látomások gyötörték.

Sohasem volt egy nyugodt percz. Képzetele mindig forrón szeretett Margitjával kalandozott és annyira átadta magát szerelmének, hogy egész szórakozottá lett. Ő maga is érezve a hatást, mit nagy de reménytelen szerelme szervezetére gyakorolt, egy hosszú, keservesen végig küzdött év után másodszer is felkereste a fűrdőhelyet. Mindjárt az évad elején összecsomagolt és elutazott, hogy imádottját minél előbb viszontláthassa. A ragyogó fűrdőépületek, az ezt környező sűrű erdő, melynek sejtelmes sötétsége már messziről is vonzó varázst gyakorolt az emberre, a kristálytisza patakocskák halk locsogása oly édes emlékeket ébresztettek benne, hogy

megújuló boldogságában szíve hevesen kezdett dobogni és mindkét kezét szívére szoritotta, nehogy az, a kimondhatatlan örömtől megrepedjen.

Margit részéről nagyon barátságos fogadtatásban részesült. A tavaly történtek — csak most látszott — még az ő lelkiületére is tartós benyomást gyakoroltak. Eppen a parkban volt. Már jó messziről ráismertek egymásra. Hátát egy gesztenyefa törzsének támasztva, a fickándozó aranyhalakat bámulta, melyek a szökőkút medenczéjében határtalan jó kedvnek örvendtek. Eleinte úgy tett, mintha Arthur észre sem vette volna, de az arcát hirtelen elborító sötét pir és keblének heves hullámlása nála is elárulta az izgatottságot, mit az új jövevény megérkezése reá gyakorolt.

Arthur szíve a kimondhatatlan boldogságtól összeszorult és nem jött ajkaira egy hang sem, mivel boldogságának kifejezést adhatott volna. Margit is néma maradt, csak a mosoly, mely ajkai körül játszadozott és a barátságosan nyújtott jobb mutatott a köztük uralkodó viszony szentségére.

Mint egy rabszolga urának feléje nyújtott keze után, úgy kapott ő is a Margit után és forró csókot nyomott a párnás kacsóra, majd hevesen magához ölelte a karcsu alakot és égető csókkal halmozta el a viszontlátott imádott ajkait, szemeit, homlokát és hajfűrtéit.

Margit még mindig néma volt, szemeit ernyedten csukta le és egészen átadta magát az ifju heves öleléseinek.

Majd hirtelen összeresztte, szemeit felnyitotta és faldokló hangon rebegte:

— Nem . . . nem . . . Arthur . . ., bocssáson . . . baj lesz.

És szemeiben, miket erősen Arthur arcára

egyike sem tudott pontos felvilágosítást adni, az inas és a vizsamaradt hordár azt hiszik, hogy Bokross egy hordó pálinkát akart a felhúzó gépre gördíteni; de a felhúzó már a padlás ajtajánál volt s ezt Bokross nem vette észre s a hordóval együtt úgy bukott le. A hordó a pincze feletti tetőzetre esett. Vagy lehet, hogy Bokross, a ki szivbajos volt, le akart szólni a pinczében dolgozóknak s e közben tulságosan kihajolva, vesztette el az egyensúlyt.

Az öngyilkosság mellett semmi körülmény nem szól, bár az első percekben az a hír szárnyalt, hogy az ismeretes Bokross-Monthbach úgy tényleg összefüggésben van a szomorú esettel.

Bokrossnak Kolozsváron időző nejehez azonnal táviratot intéztek, kiméletesen előkészítve őt a borzasztó esetre.

— **A képviselőház ülése okt. 2.** A képviselőház mai ülését báró Bánffy Dezső elnök Bokross Elek halálának bejelentésével nyitotta meg. Megemlékezett az elhunytak érdemeiről, a kinek emlékét a ház jegyzőkönyvének örökíti meg és koporsójára koszorút helyez.

Neuman Armin az osztrák magyar bank kamatlábjának fölemelése tárgyában sürgős interpellációt jelentett be, melyet ülés végén fog megtenni.

Napirenden volt a Tisza folyó szabályozásának folytatásának munkálatairól, valamint a Ferencz csatorna tiszai torkolatának áthelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása, melyet Rohonczy Gedeon, mint a vízügyi és pénzügyi bizottság előadója behatóan indokolt. Válaszolta a Tiszaszabályozás történetét, ismertette a törvényjavaslat intézkedéseit és azt elfogadásra ajánlotta. Az előadói beszédet megelőzőleg elnök bejelentette, hogy Darányi Ignác visszavonta különvéleményét.

Gróf Bethlen András földmivelésügyi miniszter rövid felszólalása után a ház a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadta.

— **Wekerle a királynál.** Bécsből a következő távirat érkezett: Wekerle Sándor miniszterelnököt ma délelőtt ő felsége a király Schönbrunnban egy órán át tartott kihallgatáson fogadta, mely alkalommal a miniszterelnök számos folyóúgyról referált. Nehány lapnak az a jelentése, mintha a miniszterelnöknek mai kihallgatása bárminő összefüggésben állana a házassági jogról szóló javaslatával, semmi alappal sem bír. Ő felségének mindaddig fizikai ideje

függesztett, könnyecseppek jelentek meg, melyek azután csendesen, akadozva peregtek le liliomhamvas arczon.

Azután a kebel még hevesebb emelkedése és súlyedése és egy hosszú sóhaj után önfelédten, egy pillanat alatt — az ifju karjaiba vetette magát.

Egy perczig úgy álltak ott, mint két összeforrt szoboralak, akkor aztán Margit ismét öntudatra ébredt.

— Arthur . . . miért teszi? — mit akar?! és kísérletet tett szabadulásra, a derekát szorosan körülzáró karokból, szabadkozott és összefüggéstelen szavakat hebegett:

— Bocsásson . . . most . . . már . . . igazán!

A férfi úgy engedelmessé vált, mint egy rabszolga, midőn ura parancsolja, hogy csókra nyújtott kezét bocsássa el.

Karjai hirtelen lefejtődtek a karcsu derekról, egy lépést hátrált és csodálkozó tekintettel mérte végig az elhalványult leányt, ki vonagló testtel és mélyen lesütött szemekkel áll ott, épen mint egy bűnös.

— Margit! — kezdte végre csodálkozó hangon, mondd mi bajod?

— Semmi! — válaszolt Margit tompa hangon és hátat fordítva Arthurnak, arczát a gesztenyefa derekának támasztotta.

Arthurt az iszonyu gondolatok, mik szédülő fejében örült gyorsasággal hajszolták egymást, a kétségbeesés sötét örvénye felé sodorták. Egy lény, kit epedő szerelme határtalan rajongással vett körül, kit védangyalává avatott

sem volt ahhoz, hogy ezt a fontos javaslatot behatóan tanulmányozhassa.

Wekerle miniszterelnök azután folytatta már korán reggel megkezdett tanácskozásait Steinbach osztrák pénzügyminiszterrel, melyek főképp az osztrák-magyar bank ujjaszervezésére, illetőleg a banktörvény módosítására vonatkoztak. E tanácskozásokat alkalmasint legközelebb ismét folytatják, esetleg a bank képviselőinek bevonásával.

— **Valasz az interpellációkra.** Wekerle miniszterelnök — mint értesülünk — még e héten válaszolni szándékozik azokra az interpellációkra, melyeket a budai honvédszobor leleplezésének ügyében Eötvös Károly és Apponyi Albert gróf hozzáintéztek. Szalay Imrének a kőszegi királyi válasza vonatkozó interpellációja a királyi válaszok tárgyában benyújtott ismeretes kérvényekkel együttesen fog elintéztetni.

— **A polgári házasságról** szóló javaslatra nézve Bécsből a következőket táviratozták: A javaslat sorsa most van eldőlőben. — Legalább is koraiaknak mondhatók azok a hírek hogy a javaslat már megnyerte volna a királyi előleges jóváhagyását. De igenis alapos remény van arra nézve, hogy ő felsége hozzá fog járulni a kormány ez iránti előterjesztéséhez. — Mint biztos forrásból értesülünk, Wekerle miniszterelnök éppen e fontos ügyben időzött Bécsben és határozott kilátás van arra, hogy a javaslat a királyi előzetes jóváhagyással már legközelebb el fog láttatni.

A hirlapirodalom.

Debreczen, október 3.

A nagyváradi sajnós események újra felszínre hozták a hirlapirodalom kérdését. A társadalom és maga a sajtó is érzi, hogy azok a tünetek, melyek a nagyváradi eseményekre vezetnek, orvoslást igényelnek. — Mozgalom kezd megindulni ennek az orvoslásnak a módja iránt.

Helyén van tehát, ha mi is elmondunk egyetmást erre a kérdésre vonatkozólag, mit nem tekintünk házi ügynek, de nagyon is közérdekké kérdésnek.

Hiuság, feltünnivágyás és önbálványozás tölti be az emberek szívét; mindenki olesó áron kíván dicsőséghez jutni, semmit mondó lármával a sokasághól kiemelkedni, — hogy az alatt nyüzsgő tömegek bámulatában gyönyörköd-hessék.

fel és kiért nem csak testi, de lelki nyugalma is feloldozta, az a lény most olyasmit követelt el, ki egy megkínzott és már majdnem kimerült testet egy pillanat alatt az örvénybe taszithat.

Zavaros szemei előtt egy fénypont tűnt fel de csak egy pillanatra, csak addig, míg önralmát némileg újra birtokába vehette.

— Talán nem szeretsz? . . . talán mást? kérdezte oly hangon, melyen a sir lukói, a szellemek szólnak.

— Nem! nem! ne mond!! — sikoltá Margit és közel volt hozzá, hogy elájuljon, egy pillanattig habozott, a fa törzsét göröcsösen ölelte át karjaival, vértelen ajkaival levegő után kapott, aztán hirtelen lecsendesült.

— Akartalak szeretni; forrón, szenvedélyesen, — folytatta azután — úgy, mint ember még sohasem szeretett. Étetemet adtam volna szeme egy tekintetért, mikből a reám várakozó éden sejtelmes varázsa hívogatólag intett felém. Ámde a sors könyvében meg van írva. — Szüleim és rokonaim határozottak sorsom és jövőm életem fölött. Tudták ugyan, hogy én egy Renner Arthur nevű fiatal embert szeretek, ha másból nem is, de viselkedésemből következhettek érre, amennyiben én távol tartottam magam minden társaságtól, a hol ő nem volt jelen és mindig és mindenütt csak őt kerestem. A télen egy hónapig voltam beteg és mikor valahogy felgyógyultam, még két hétig gyengélkedtem. És ez mind miattad. Ők persze ezt nem tudják, még csak nem is sejtik. Ők nem törődnek szerelmemmel, mit egy ideál táplál szívemben, ők

Járványszerű betegsége ez a mai társadalomnak; minden ember többnek akar látszani, mint a mennyit ér; az ökörszem a sas szárnyai alá rejtőzik, hogy magasabbra emelkedhessék; az öntetszelgés felcsigázott fantáziája áradatként ragadja magával a porszemeket, melyek zavarossá, tisztátlaná teszik a legüdebb forrás vizét is.

Minden kornak megvan a maga divatos betegsége, mindegyikben más és más tápot nyer a hiuság. Az újabb nemzedéknek legkedvesebb az író és hirlapíró cím. Író és ujságíró akar lenni a borbélylegénytől kezdve mindenki. Aki csak írni tud, az már azt képzele magáról, hogy ő író, akár van benne tehetség, akár nincs; nem az ész tör ki belőle — hanem a kor hiusága, melyet a gombamódra elszaporodott vidéki hirlapok ápolnak s az elnéző kritika deldelget.

Az igazi tehetség, a valódi hivatás szerényen meghúzódik csendes visszavonultságban, kérdés nélkül munkálkodik az irodalom mezején, míg az irodalom proletárjai nagy zajjal állanak ki a hiuság vásárjába, hogy megbámultassanak.

Ebben az óriási zajban azt hiszi a magyar közönség, hogy íróink száma légió, hogy az irodalom terén immár túlhaladtuk Európa többi nemzetét, pedig bizony a közül a sok közül, a ki tollat forgat, nagyon kevés állja meg a kritikát.

És ezek a gyenge írók kiket képzelődésük és hiuságuk vezet, menedéket lelnek a vidéki hirlapirodalomban, amely kellő számu tehetséges erőket ma még nem képes maga köré gyűjteni, hogy a hirlapirodalomban a közönség által megkívánható színvonalat elérje.

Legkevésbé sem akarjuk ócsárolni a vidéki hirlapirodalmat! Nagyon sok olyan vidéki hirlapunk van, mely a nemzeti eszme megvalósításának, a társadalom tömörülésének és a közérkölség megóvásának céljait tüzte maga elé s a mely az irodalom színvonalán áll; de nagyobb részük hangzatos szavakkal ugyan, hanem annál szegényebb szellemi tőkével végzi pályafutását.

A vidéki ujságírók között, ha elvétele találkozunk is hivatott íróval, az oly elenyészően kevés, hogy csodálkozunk, miként szaporodhatik annyira el a vidéki ujságírók száma.

Alig van Magyarországnak olyan városa, melyben legalább két három helyi lap ne képviselné az irodalmat. Valóságos ujságiróláz fogja el az embereket, és ez azért van, mert abban a hatalomban, a melynek a sajtót tekintjük, mindenki részt követel magának, s ha bár a lapok bizonyos része a lét, és nem lét kérdése között

csak azt mondták, ne merjem szeretni azt az embert, azt a szegény ördögöt, hiszen nem ismeri az élet ezer meg ezer veszélyét, melyek az ember küzdelmeinek gátot szoktak emelni még nem taposta az élet göröngyös utait, hol a férfi lelke megizmosul a sors kegyetlen csapásai alatt; a hol súlyedni kezd, de viszont megtanulja magát védelmezni is. És . . . és . . . mit mondjak még?! A jövő hétem lesz eljegyzésem Garadnai Miklóssal!

— Vess meg! Átkezz el, hogy megtaltalak. Tekints annak, ki szerelmével nem hogy fel-emelni tudna, de visszataszít a lejtőn, mely a menybe vezet. Nézd! nem könyörgök, nem rimánkodok étetemért! Ólj meg, ha akarsz! Hisz éretted meghalni már pusztá gondolatnak is ogy édes!

Itt Margit szemei könybe lábadtak és az előtörő könyek fátyolán at a kétségbeesés jelei homályosan csillogtak.

Arthur a hallottaktól, melyek törzsürásként érintették szívét, első pillanatra esztét látszott veszteni. Arczának izmai kinos vonaglásba mentek át, agya a gyótródéstől kabulni kezdett, lábái megintogtak és csak hirtelen visszanyert önruralmának köszönhetette, hogy össze nem esett.

Pár pillanattig küzdött még magával, azután lecsendesedett és szemelt merőn a földre szegzeve, mélyen hallgatott.

Egyszerre csend lőn, mit legfeljebb csak a viruló természet nyüzsgése zavart meg, mert a keblekben háborgó szenvedélyek hirtelen el-

lebeg is, úgy a hogy fenntartja magát és vagy az öncélok eléréseért küzd, vagy pedig valamely kórnek a szolgálatába lép.

Hizelgés, mások hiúságának való tömjénezés és sokszor a társadalmi bajok és tévedések kendőzgetése vonul át hirlapjainkon, mintegy takargatói a hibáknak; és ha találkozik közöttük, melyik a közérdek, lelkiismereti szabadság és közérkölciség színterén küzd, ha az igazság védelmére emeli fel fegyverét, ha a közművelődés, haladás és felvilágosodás zászlaját ragadja kezébe, a különféle érdekek szolgálatába álló hirlapok felzudulnak s azok az emberek, a kik írói minőségekkel kívánnak dícsorozót fenni homlokuk köré, sereggestől fitogtatják magukat a világ nagy színpadán.

Valljuk meg őszintén, hogy hirlapjaink a helyett, hogy az irodalomnak tehetséges és hivatalos írókat nevelnének, a nagyzás divatjának válnak uszályhordozóivá, sokszor kényszerűségből tért engednek a leggyengébb munkáknak, hogy fenntarthatassák magukat.

Ha az őszinte, pártatlan kritika nem emeli fel szavát, ha a sajtó továbbra is azon irányban halad, mint most, akkor nem felel meg hivatásának, nem a közérdeket szolgálja, hanem játékszerré, eszközzé válik s ezen felül ahelyett, hogy újabb gárdát nevelne az irodalomnak, csak proletárokkal szaporítja.

Nem felelünk meg hirlapírói kötelességünknek s nem válunk szolgálatára az irodalomnak, de legkevésbé gyarapítjuk a sajtó tekintélyét és hatalmát, ha tehetségtelen is dédelgetésünk alá vesszünk, ha félünk kimondani a keserű igazságokat a társadalommal szemben; ezzel ártunk önmagunknak és az irodalomnak, sőt megrontjuk az olvasó közönség józólését, elvesztjük bizalmát s aláássuk a sajtó hatalmát.

Álljon a vidéki hirlap is az irodalomnak azon a színvonalán, a melyet tőle a kor megkövetel, gyakoroljon feles, elítélő kritikát, a hol arra szükség van, de azért ne zárja el az utat ott, hol a tehetségnek jeleit fedezi fel.

Igy meg fog tisztulni a hirlapirodalom is azon salaktól, mely ma értékét csökkenti, egyszerűságot pedig fokozni fogja a hivatással bíró ifjabb nemzedék ambícióját s a közönség pártfogását.

Lovas-laktanya.

Debreczen, október 3.

Hogy Debreczen város hatóságának sok sürgős dolga van, azt hisszük és hogy még sokkal többet vár tőle a közönség s tán nem is jogtalanul — ez meggyőződésünk.

Mióta kívánják már, hogy a végleges vízve-

szunynyadtak, ha nem is végkép, de pár percre.

Arthurt gondolataiból egy a feje körül zümmögő darázs zavarta fel. Hirtelen homlokához kapott, majd kezét ismét lebecsátozta.

— Eredj! — szolt végre tompa hangon. — Nem öllek meg! Még csak nem is tartóztatlak; menj, és kövesd jobb csillagodat, mely lehet, hogy neked isteni fényben fog derengeni, ha majdan a sötét ég felüti táborát és vészjósló fellegek tornyosulandnak fejed fölé. Menj és vissza se nézz, menj felejteni és eszedbe se juszak, hiszen engem nem szabad szeretni, nekem még nincsen kenyerem sem, miből megtudnék élni, és koldus vagyok!

Ez utóbbi szavaknál, mint egy őrlött, úgy kiabált és a szeméibe toluuló könnyek, a fuldokló zokogás, mely kebléből előtört, az egész férfit valóban szánalomra gerjesztő alakká varázsolta.

— Eredj! — mondá megegyeszer.

Margit pedig lassan vontatott léptekkel megindult az uton. Még csak vissza se nézett, ment, mint egy félénk gyermek, a kit erősen megdorgálnak valamiért.

Midőn már csak ruhájának széle látszott a sűrű lombsátor nyílásánál, mint egy gazella, futni kezdett.

A férfi pedig megtört testtel állt ott, fejét mellére horgasztotta és keservesen zokogott.

Neubauer József.

zeték építése által a város jó ivóvizhez jusson, mely mindég egyforma jó s a közegészségügyi kívánalmaknak megfelelő legyen?

Szó sincs róla sokat, borzasztón s a mi fő bosszantó a n sokat áldozott a város az ivóvizre s az a szomorú dolog, hogy hiába. A Kossuth-utcán s a nagytemplom előtti téren ezrek hevernek a sikertelen kutfurásokban, — de hát az mindegy; a víz szükséges és azt elő kell teremteni akár honnan, akár hogyan akárminő költséggel s reméljük, fognak rá fedezetet találni s a vízkérdés végre is nem fog elposványosodni. Legalább úgy hisszük.

Várják a város csatornázását is, a világítás lehető legnagyobb mérvű kiterjesztését és várunk sok mindent, a mi kell.

Nincs adatunk, hogy határozottan megmerjük mondani, miszerint mennyit fizetett a város a szász nyák építésére, de már közel és messze vidéken furcsán emlegetik a debreczeni kaszárnya építési lázt, melyből Debreczent az sem képes kigyógyítani, hogy mindenik furcsán sikerül. Megmosolyogjak meg a laikusok is. Hát még a szakértők. Tessék csak megnézni a nyiregyházait, vagy a miskolczi ujonnan épült katonai lakóházakat — mint általában beszélnek, a debreczeniek ezeknek egyikét sem közelíti meg.

Nincs szándékunkban az építkezési hibákkal foglalkozni, mert úgy is bevezett tényekkel állunk szemben, másért fogtuk fel a tollat s a mi szintén a kaszárnya építkezésekre vonatkozik.

Debreczenből több év előtt elvitték a gyalogsági önkéntesek tisztí iskoláját, — tavaly pedig elvitték a lovasságiakat is és a debreczeni s máshova való fiatal emberek, kiket többféle, főképp anyagi érdek kötött Debreczenhez, kénytelenek más városba menni, ott szüleiket költségekbe verni mert Debreczentől megvonták kaszárnya építési rajongása daczára is a tisztiskolát.

Most úgy hírlik, hogy lesz már tisztiskola, ha 20 egyéves akad, — a mennyi akadni szokott minden évben s akadni fogna azon esetben még ha a lovassági önkéntesek is szolgálhatnának, de a huszárezred eljött helyezve s a mi része itt maradt az oly kicsiny, hogy a gyakorlati kiképzés lehetetlen volna.

Elmentek pedig a huszárok azért, mert nem volt alkalmas laktanyájuk, akartunk is meg nem is akartunk építeni, míg végre mégis akartunk, még pedig közel 800 ezer forint költséggel a mi tekintélyes összeg és ha már nyakig vagyunk az ilyféle építkezéssel, mért ne lennénk — fülüg?

Bizonyosan hasznót remél a hatóság, ha nagyon bekatonsítják a várast, ámbár mi nem sok anyagi hasznót remélünk tőle, mint nincs Komáromnak, a hol több mint 6000 katonával van bizony semmi látatja.

No de mindegy, — ha már ennyit tettünk, tegyük többet is, tenni pedig annyival is inkább kell, mert hiszen az építkezésre való nagy összeg megvan s nem hisszük, hogy a szenvedett kamatveszteség jelentékeny ne legyen.

Ha már megvan a pénz s ha — a mint tudjuk — a katonai parancsnokságok részéről semmi féle akadály fel nem merül, akkor mi akadály lehet annak, hogy az építkezés egyre huzódik, halasztódik.

Ugy tudjuk: meg van a hely is, — már t. i. ki van jelölve, hogy hova lesz legalkalmasabb építkezni, de itt van egy bökkenő. Azok a telkek magán polgárok tulajdonát képezik, a kik nem hajlandók ez idő szerint elpocskolni földjüket, — hanem megkivánják azokért a méltó árat.

Ha tényleg van szükség e lovassági laktanyára, ha tényleg számítani lehet ezek anyagi jövedelmezőségére, haszonhajtására, ha tényleg meg van a pénz és terv, akkor keresztül kell esni a hely megszerzésén is, mert a jövedelmezőség csak a felépülés után veszi kezdetét s az építkezés is igénybe vesz pár évet s így a helyet meg kell vásárolni.

Várni arra, hogy az illető ki szemelt telket tulajdonosaik annyira megúnják, hogy azoktól szöszönboron szabadulni akarnak ez nem lehetséges s ennek váása képtelenség is és így bele kell harapni az almába, ha esetleg keserű lenne is.

Ámbár, hogy keserű legyen épenséggel nem hisszük.

Ha a telektulajdonosok tekintettel azon kö-

rülményre, hogy azokra elengedhetetlenül szükség van a városnak s azokért megadhatatlan árt követelnek, tessék kisajátítani úgy, a mint a törvény azt rendeli s ez esetben sem a tulajdonosoknak nem lesz okuk panaszra sem pedig a város nem vesz magára méltánytalan terhet.

Ez eljárást — kívánatos mielőbb keresztül vinni, mert kár az e célra fölvetett pénznek tovább is heverni. Vagy mondjunk le az építkezésről, a mikor az erre szánt pénzt más felé is fordíthatjuk bőven — czélszerűen. Csakhogy egyik vagy másik irányban dönteni kell, okvetlenül.

Különtekek.

* **A király levele Viktória angol királynéhoz.** A londoni Truth írja, hogy királyunk Connaught hercegtől levelet küldött az angol királynőnek, s a levélben arra kéri a királynőt, hogy majd ha Ferencz Ferdinánd főherceg keleti utjáról visszatérőben Angolországba érkezik, fogadja őt kegyesen. Ferencz Ferdinánd főherceg ugyanis, ki most az Egyesült Államokban van, meg akarja köszönni az angol királynőnek azt az előzékenységet, melyet hivatalnokai iránta Indiában tanúsítottak. — A királynő Balmorralban fogja fogadni a főherceget s valószínűen magas érdemrenddel tünteti ki.

* **Havazás.** Trencsén vármegye északi részében már jelentkezik a tél. Csütörtök reggel a Kis Kriván derékig fehér hómezbe öltözött. Mint tudósítónk írja, nappal meglehetősen enyhé ott a levegő, — de éjjelenként annyira lehűl, hogy a der már nem tartozik a ritkaságok közé.

* **A csár szakácsa.** „A csár udvar konyhaszolgálatának főintendása.” Ez a hangzatos czime van Krantz Jenő főkonyhamesternek, a kiról az „Encyclopédie d'hygiène alimentaire” legutóbbi száma több érdekes adatot tartalmaz. A csár főszakácsa elszázi s jelenleg 43 éves. 1888 óta viseli magas méltóságát, a mely egy rangfokozatban van ezredesével vagy a hajóparancsnokéval. Az előbbi „főkonyhaintendans”, aki szintén idegen nemzetiségű volt, mielőtt elfoglalta állását, orosz honosságot volt kénytelen szerezni és hűségesküt tett le; Krantzot azonban annyira megkedvelte az uralkodó, hogy parancsára ettől az udvari szabálytól eltekintettek. — Egész sereg alattasa van a főszakácsnak, temérdek szakács, kukta, élelmezési tiszt várja megfélebbezhetetlen rendeleteit. Őt titkárral egyetértve állítja össze a csár menüt s vezeti a konyhakönyveket. — A csár asztalának ellátása nem sok gondot okoz a főintendásnak, de bezeg sok a tenzivaló, ha kétháromezer vendég hivatalos az udvari ebédhez. Mindenhovó elkíséri a csárt, így a borkii vasuti katasztrófa alkalmával is ugyanazon a vonaton utazott s akkor csak szerencsés véletlen folytán menekült meg. — Temételen sok rendjele van a főszakácsnak, — többek közt királyunk is ki-tüntette.

* **A lengyelek kérelme a magyarokhoz.** Azok a lengyelek, a kik részt vettek a magyar szabadságharcban, felhívást akarnak intézni a magyar néphez, kérvén, hogy nézzék a magyarok a régi fegyverbarátságot és mondjanak le a tengerszemről, erről a kis kárpáti töről, melynek birtokáért régen folyik a határpör, a miből Galicziában lengyel nemzeti kérdést csináltak. Magyarországra nézve — mondják a lengyel honvédek — ez a talpalattnyi föld jelentőség nélkül való, terméketlen vidék, holott a lengyelek százados emléket fűznek hozzá és nemzeti szempontból nagyra tartják. A lengyel nép nagyon szeretné fentartani a magyarság és lengyeltség kölcsönös barátságát s még mindig reméli, hogy ebben a kérdésben előzékenységre talál a magyaroknál.

* **Oláhok panasza a „császárhoz”.** A neposi (Besztercze Naszód.) határszéli oláhok, — mint a Tribuna írja — négy német nyelven fogalmazott kérvényt intéztek a császárnéhoz, Albrecht és Rainer főhercegekhez, abban a reményben, hogy folyamodványuk egyike csak eljut annak a kezéhez, a kinek ezimeze van. A kérvényeket azt írják a többek közt, hogy a szenvedéseket tovább el nem viselhetik, s kériék ő felségeiket: „mentsék ki a román népet e siralmas állapotból, mely a magyar sajtó aggitálása folytán mindég elviselhetlenebbé válik.”

Az efféle levelek tudvaleg a kabinet irodából az illetékes közigazgatási hatóságok folytán a folyamodóknak visszaküldetnek, a királyi herczegek, valamint az uralkodó kezükbe sem veszik az ilyen irásokat. Bebizonyult már s most is be fog bizonyulni, hogy az osztrák császárnál nem lehet a magyar király ellen vádaskodni.

*** Szegediek a pápánál.** Pálffy Ferenc szegedi polgármester és leánya Rómában járva, kihallgatáson voltak a pápánál. Pálffy Margit kisasszony azt mondotta a pápának francia nyelven, hogy a szegediek mily nagy hálával tartoznak ő szentségének, ki a nagy árvíz alkalmával a város felségelésére 10 ezer frankot adott. A pápa erre így felelt; „Kedvezőbb körülmények között többet küldtünk volna. . . Igen szívesen teszünk, a mit teszünk, de a mostoha idők és viszonyok miatt most mi is szegények vagyunk.”

*** Rövid hírek. Az egri érsek jubileuma.** Samassa egri érsek október 26-án ünnepli meg a negyed százados évfordulóját annak, hogy az egri érseki székbe beiktatták. — **A szolferinói csata emlékezete.** Nagy ünnep lesz a csata emlékére, f. év okt 15-én, a csata színhelyén az olasz királyi pár jelenlétében. — **Ifju jegyesek.** Sály borsodmegyei községben Pollák Mór 90 éves zsidó a napokban jegyzett el egy 87 éves ottani asszonyt. — **Öngyilkos altiszt.** Szegeden Märzlich József altiszt szolgálati fegyverével szíven lötte magát, mert nem vehette feleségül a szerelmesét.

Abczug! Éljen!

— A főiskola haligatónak alkotmányos küzdelme, —

Megelevenül az ősrégi kollégium, mikor megjönnek messze földről a deákok. Akár egy kaptár. Nyüzsgő benne a sok tudományomjas ember; egyik a theologia kincsei után áhitozik, másik viszont a jogi tudomány kincseivel szeretné megősmni kobakját; némelyikből Éhős Péter gazdagságu tanító lesz, — szóval, dolgozik ezer meg ezer jambiczió.

Milyen tarkán kifestik a jövő képeit. Egyik magát hatalmas iroda főnökének képzei, hol egy öreg karosszék puha vánkosába elmerülve, büszke hányi-vetiséggel fogja szidhatni ő a saját embereit:

— Ügyetlen! Hol maradt? Mindég szalad? Az a kerek képű theologus — akár hitet reá, — parochiát óhajt, hol a hit igéit hirdetheti, nem feledkezve meg természetesen az anyagi bőséges járulékokról.

De minden háttérbe vonul most, a választások ideje alatt. A könyvtárnoki állás betöltése a fő. Erre vágyik titokban mindenki. Két párt van. F ü s s y- meg B a l t a z á r- párt.

Ilyenkor tudjuk meg mindenkinek az eredményeit. Sietnek is felmagasztalni a főkorteseket.

— Milyen okos, értelmes, törekvő, igyekvő! — A miben sokszor igazuk is van a fiuknak.

Nemzetiszin s veres.

„Nemzetiszin az én szívem!”

A Füssy párt büszkén mondogatja. A verest a Baltazár hívei vallják saját szinüknek.

Megindul a balek-fogás. Jaj annak, ki ujonnan jött. Mézes szóval körül veszik, dicsérik az egész nemzetségét, Adámtól az unokáig; zengenek neki hosszú litániákat a jogról, méltányosságról, mitől azok mennek — s z a v a z n i.

Baltazár hívei szintén dicsérik jelöltjüket. A jelöltek pedig dobogó szívvel nézik, figyelik a hatást.

Majd eljön ideje a pártértekezletnek.

De bizony, nem §§ ok és tudományos philozophiai polemizálásokkal töltik el az „értekezlet”-et, hanem jó bor, vig dal fűszerezője a kedélyes összejövetelnek.

A Füssystáknak éppen tegnap volt a „Koroná”-ban.

— Akkor biztos győzelem koronázza a törekvésünket, rikkantá el magát egy tubuzgó párttag.

Wébernél az ellenpárt. Hangzanak a toasztok, a végén a Ráth bácsi módjára hozzá tett emberi kor legvégső határáig.

Meg is érdemlik ám e dicséretet. A Füssypárt hívei, jelöltjük indítványára a debreczeni egyetem javára 21 koronát gyűjtöttek.

Magyar ember még a multság között is megemlékezik a szeretteiről.

Mi szeretjük az öreg kollégiumot.

Pohár pohár után; egyre nagyobb a jókedv, vigasság.

— Huzd rá! — kiáltják, persze néma csend a válasz, nem levén cigány.

Mikor már mindenki megnyugtatta lelkiismeretét az iránt, hogy két-három üveg bor elég az üdvösségre, mennek, ki a maga, ki a más lábán széjjel a városba.

De azért a borittas ajkak is lelkesen kiáltozzák s ismételtetik:

— Éljen Baltazár!

— Győzzön Füssy!

Ödön.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP”
pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilapra.

A Debreczeni Hirlap előfizetési ára:

- Egész évre 10 frt.
- Fél évre 5 frt.
- Negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban K u t a s i Imre könyvnyomdájában, valamint Telegdi K. Lajos kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 5-9 óráig a Margit-fürdőben.

Muzeumi a kollégiumban a köszönés napjára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollégiumban a köszönésnaponként 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. u. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár: nyitva d. u. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. u. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9. óráig.

Október 2-10. Országos vásár.

— **A király nevenapja Debreczenben.** Mint minden esztendőben, ugy az idén is hálaadó istentisztelettel ülik meg a király nevenapját városunk templomaiban. Holnap délelőtt a róm. kath. templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, amelyen a polgári és katonai hatóságok képviselői jelentékeny nagy számmal jelennek meg. A szent misét fényes segédlet mellett Dr. Wolafka Nándor választott püspök plébános celebrálja.

— **A püspök születésnapja.** Dr. Wolafka Nándor vál. püspök-plébános tegnap szük papi társaságban tartotta meg születésnapját. Halmazával kapta, különösen mágnás körökből a gratuláló táviratokat, amelyekhez városunkból és papi körökből is sokan csatlakoztak. A közszeretben és tiszteletben álló főpap a tegnapi nappal töltötte be negyvennegyedik évét. E hó 19 én pedig Dr. Wolafka Nándor vál. püspök-plébános vezeti.

— **Olvasó ájtatosság.** Az egész október hónapban, a debreczeni róm. kath. templomban rózsafüzér ájtatosságot tartanak, amely tegnapelőtt, vasárnap délután vette kezdetét. A rózsafüzér ájtatosság mindenkor délután öt óraker veszi kezdetét; a templom egyházi diszbe öltözött s az ájtatosságot mindég Dr. Wolafka Nándor vál. püspök-plébános vezeti.

— **Az alsó szabolcs tisztai ármentesítő társulat** érdekltsége ma délelőtt kilencz óraker, a városháza nagyteremben gyült össze igazgatósági ülésre. Délután négy óraker, jóval lapunk zárta után a közgyűlés vette kezdetét gróf Desseffy Aurél elnöklete alatt. A közgyűlés lefolyásáról lesz alkalmunk lapunk holnapi számában emlékezni meg.

— **A makkoltatási árverés.** Ma délelőtt a városháza kistanácstermében volt kütüzve a makkoltatási árverés. Koránt sem ment végbe olyan gyorsan és olyan könnyen, mint a hogy ez más árveréseknél történni szokott. Az erdőségekben kaszállót bérlő birtokosok a makkoltatást is felölölő szabályrendelet egyik pontjának alkalmazását sérelmesnek tartották s e felett olyan heves vita és eszmecsere támadt, hogy a leggyorsabb megoldásra volt szükség. A makkoltatási árverést be kellett szüntetni és hirtelen rendkívüli tanácsülést hívtak össze, hogy a gazdák szerint sérelmes paragrafus felett határozzanak. A gazdákból mindjárt küldöttség is alakult, mely Simonffy Imre kir. tan. polgármesternél járt s tett ezzel lépést a saját ügyük védelmére. A tanács határozata délután 3 óraker lesz nyilvánvalóvá, a mikorra az árverést uj ból kütüzték.

— **A debreczeni kerületi betegsegélyező pénztár** még e hóban megtartja közgyűlését. — Határidőül október hó 27-ike, a gyűlés megtartásának helyeül pedig a városháza nagyterme tüzetett ki. A gyűlés, mely a jelzett nap délelöttjének kilencz óráján veszi kezdetét, fellette látogatottnak és sok tekintetben érdekesnek ígérkezik.

— **Reformok a postán.** A debreczeni postahivatalnál pár hó előtt hozták be azt az újítást, hogy a pénzes utalványokat nem a csomag utalványokat hordók, de a rendes és ajánlott leveleket hordó levélhordók kézbesítették. Ennek aztán megvolt az a megbecsülhetetlen jó oldala, hogy a pénzes utalványokhoz mindig előbb hozzájutottak azok, a kiknek pénzes utalványuk jött a postán. Október elsejével azonban megváltoztatták ezt a rendszert, amennyiben sok tekintetben a levélkézbesítés gyorsaságának rovására esett s így ugyanezen időtől kezdve ismét csak a csomagutalványt és pénzes levelet hordók kézbesítik a pénzes utalványokat is. Nagyobb súlyt fektetnek azonban a levélkézbesítésre, amennyiben egy-egy járásban két levélhordó naponként négy s z e r hordja szét a lakoságnak érkezett leveleket.

— **A magyar országos állatorvos-egyesület „debreczeni vidéki osztálya** f. 1893. év okt. hó 8-án vasárnap este 7 óraker, Debreczenben a városháza tanácstermében tartja közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. A pénztár vizsgáló bizottság jelentése. Uj pályamunka kérdés kütüzése. Folyó ügyek. Előadások. Indítványok. Elnöki zárszó. Az osztály alapszabályainak 11 §. f.) p. értelmében oly indítvány, mely az „osztály anyag” érdekeit vagy működését illeti; a közgyűlést megelőzőleg legalább nyolcz nappal előbb írásban és indokolással az elnökségnek bemutatandó.

— **A vezérhajdu nyugalomban.** Mikor a város hajdúi tarsolyos karddal az oldalokor vállukra vetett mentékekkel, sarkantyus eszimbában kirukkoltak, mindig előttük lépdelt, vezette őket a deli délczeg Vajjon János. Olyan formás kis csapat volt ez, hogy nem egy járó kelőnek rajta maradt a tekintete. A kis csapat megmaradt továbbra is, de a vezérhajdu letette a mentét, letette a tarsolyt, a sarkantyus eszimbát s beadta lemondását. Vajjon János nyugalomba vonult s helyét más hajdu, Ágoston Illés foglalja el. Vajjon János huszonkét évig szolgált a várost, vezette ezt a kis csapatot és még huszonkét esztendőtt szíves örömmel töltte nyugalomban.

— **Debreczen épül.** A városi mérnöki hivatal véleményezése folytán a városi tanácsi tanács a mult hét folyamán a következő építkezésekre adott engedélyt: (8291) Bosznai és társa 2120 sz. a. vegyes építkezés, (8331) Emmert Antal 2163. sz. utcai atalakuttás, (8340) özv. Ökrös Jánosné 755. sz. melléképület, (8311) Tóth Mihály 2764. sz. udvari építkezés, (8374) Klész Péter 2533. melléképület, (8399) Bessenyei Albortné 142. nádtető, (8408) Halasz Izidor 1728. sz. melléképület, (8409) Kovács Mihály 1237. sz. vegyes építkezés, (8410) Szabó Bálintné 3319. sz. melléképület, (8461) Boruzs István 2591. sz. vegyes építkezés, (8507) Burai István 1671. sz. új építkezés, (8519) Sipos Sándor 159. sz. vegyes építkezés, (8550) Tenkei Imre 1882. sz. vegyes építkezés, (8560) Bartha Mihály 1885. sz. udvari építkezés, (8562) Retezar Kristóf 404. sz. vegyes építkezés, (8563) Tóth Lajos 2365. sz. udvari építkezés, (8593) Erdősi György 1816. sz.

vegyes építkezés, (8658) Alföldy András 2919. vegyes építkezés, (8639) Kozma János 2856. sz. vegyes építkezés, (8589) Emerich Arnold 2693. vegyes építkezés, (8663) Tóth Jánosné 2989. sz. meliék épület (8683) Benes Venczelné 1884. sz. udvari építkezés, (8684) Nagy Sándor 871. sz. vegyes építkezés. A közreiktatott számok a tanács végzés számaikat jelentik.

— **Kölcsönkért feleség** Vasárnap óta nagy bunak adta magás Derák János napszámos, nagyon fájt neki, hogy cserbe hagyta a felesége. Mert a felesége volt az a szerelemre való menyecske, a kinek a főzte után nem egyszer megnyalta a száját sok jó czimborája. Ez volt aztán a baj, mert a menyecske főzte sütötte ételt Támár Bálint sem tudta eifeledni. Történt pedig, hogy Támár Bálintnak furta az oldalát a szeptemberi kereset és még október 1-én tul akart azon adni. Nem nagy elhatározásba került s rőtön kész volt a tervvel, hogy csap nagy dáridót. Sok jó czimbora előre kente-fente rá a fogát s készült jó étvágygyal a lakmározásra. Támár Bálint csak aztán vette észre, hogy nincs asszony a háznál s hogy mit csinál majd a vendégekkél, ha nem lesz a ki süssön főzzén. Mentő gondolat volt a Derák János felesége, el is panasolta a baját Deráknak s minden csürés-csavaras nélkül kölcsönkérte a feleségét, hogy legyen a ki megfőzze és süsse az ételt. — Eddig csak megjárta volna, de a nagy dáridó után meggyült Deráknak a baja a feleségével. Igerhetett neki füt-fát, ragyogó csillagot, meg selyem viganót, az asszony nem hajtott a szóra, s azt felelte: „Ugy mint eddig kendnek, lehetek továbbra is a Támár Bálintnak is a felesége. Szegény Derák a rendőrséghez fordult, de ott nem tehettek semmit; legnagyobb baj pedig az volt, hogy nem esküdtek meg egymással. Azóta busul az öreg, de tisztában vann azzal, hogyha jó sorsa megint elébe hoz egy viganós cselédet, nitet teszen vele.

— **A temető titkaiból.** Mesében, elbeszélésben, költeményben hangulatot keltő, ha a hősnek sirdomb a párnája, harmatos fű a derék-alja, hulló sárguló falevél a takarója. Így az életben, elszomorító valóság, amely a hajléktalanok sorsa miatt gondolkozóba tudja ejteni még a gondokba terhelt elmét is. A temető esendes, néma otthona az elhunytaknak, csendes, zavartalan menhelye a hajléktalanoknak. Tegnap virradóra is egy szegény, ugyancsak koptas ruházatu embert találtak az egyik temető alacsony töbészakadt fűborította sirdombján. Vándorló legény volt, nehéz fáradtság után pihente ki édes álomban a nap terheit. Megszánták a szegényt s még az nap segélyt s munkát is kapott.

— **Dézsába fult gyermek.** Lapunk múlt heti számában megirtuk egy 3 éves kis leánynak szerencsétlen kimúltát, ki összeégelt és rövid kínlás után meghalt. Ma megint egy ártatlan kis gyermek haláláról kell gondot adnunk, ki meglehet, szintén a szülői gondatlanságnak az áldozata. Minden nap fordulnak elő esetek, melyekből a szülők tanulságot merithetnének, de úgy látszik nem tetszik. Az eset melyről szólni akarunk a következő: Barna János Kossuth-utczai lakosnak egy és negyedéves Erzsébet nevű leánykája ma reggel a házuk előtti dézsába beleesett és mire észrevették, akkorára a szegény kis leány meghalt. Barnának ma reggel mostak és a vízzel telt dézsák mind ott voltak az udvaron a házuk előtt. A gyermek ott játszadozott a dézsák körül és szülői ezt nem vették észre. Még eddig nem tudni hogyan, csak annyi tény, hogy a gyermek belehajolt a nagy, vízzel telt dézsába és fejével esett a bába. A gyermek, kinek a feje egészen a vízben volt, segítségért nem tudott kiabálni és mire kijöttek, hogy vizet merítsenek a dézsából, akkorára már a gyermek megfult. A hatóság a gyermeket kiszállította a kórházba s ma délután vizsgáló bíró jelenlétében felboncolják s egyuttal megindították a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség a kis gyermek haláláért.

— **Meghalt-e a férjem?** Barcza Mihály-né, ki jelenleg Sopron városában időzik, valaki elbolondította azzal, hogy a férje, kit ő maga sem tud hol tartózkodik, meghalt. Hogy erről bizonyosra meggyőződjenek, sürgőnyt intézett a kapitánysághoz s megkérdezte igaz-e az, hogy az ő férje meghalt. A rendőrség, ki nem tudja, hol tartózkodik Barcza uram azt a feleletet adta

hogy sem itt a városban, sem pedig a megye területén nem halt el Barcza uram és nagyon valószínű, hogy ép viruló egészségben éli világát és talán ő maga volt az, ki felültette a feleségét azzal, hogy meghalt.

— **Étetés.** Van loétetés, birkaétetés, sertésetetés, meg még soha nem látott rendkívül nagy diszetetés a vándormenageriakban, azonban rabétetés eddig nyilvánosan nem produkáltattott. Ezt ma mutatta be a városház fala mellett három cigányasszony. A dolog úgy áll, hogy a dáde el van fogva s bent ül a börtönben. Ott szűkes a koszt, — pedig haj, de izlik olyankor a rendes cigányembernek a gyimelcs. Giardinetto azonban nem jár a rab főzélékhez s ilyenformán kénytelen volt a három cigány hölgy intézkedni a dessert felől. A börtön ablakon vasrács van, azontul ablak, legkivül meg drótfonatu gát. Elég jól el van zárva a külvilágtól. Azonban a drótfonatot ki lehet vágni, aminthogy ki is vágatott egy tenyérnyi darabon. Ide vonult a három barna asszony ma délután s szépen apró szeletekre vágdaiva a magukkal hozott gyümölcsöt nyújtogatták egymásután befelé:

— Egyil, ides gyenyerűségem.

Az ő azonban hirtelen észrevette az utókat és belül kerültette a városházán.

— **Ellopott kosok.** Hunyady Mihály, ki a Hortobágy felé menő vasút mentén a 12. őrházban lakik, ma reggel jelentést tett a mezőrendőrkapitányságnál, hogy azalatt, míg ő bent foglalatostkodott, ismeretlen tettesek ellopták az udvaron legelésző két darab kosát. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen tettesek kézrekerítésére nézve, mert mint látszik a Hortobágyon egy szervezett tolvajbanda működik, mert ez már nem első eset, hogy a juhokat ellopják.

— **Arany gyűrű és pénztárcza.** Mind a kettő értéket képvisel s tegnapi este valaki a színházban vesztette el. A szolgálatot teljesítő rendőrség egyik tagja találta meg s adta be a rendőrfőkapitányhoz, a hol jogos tulajdonosa kellő igazolás mellett a hivatalos órák alatt átvetheti.

— **Alkalmazást nyer** egy fiatal leány ki jól írni és számolni tud Katz Jakab lottógyűjtőde és szivarárudájában.

Egy bivaly, két agár.

— Megtörtént esemény. —

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy bivaly. Szelid, jámbor állat volt. Abban különbözött sok más ezer bivalytól, hogy szarvai nem voltak és nem szeretett pocsolgásban heverészni. Vala pedig ez a bivaly igen egyszerű, nem szeretett hivalkodni; társai nem valának, mert azon a helyen, hasonló fekete szőrű állat nem találtaték. Csendesen, jámboran kerdődött, mert ez is szerepével járt. Egyébb baja nem volt, csak az, hogy ha meleg nyári napokban piszkos ezerlábu legyek jól megcsipkedték, rosszul esett neki és a csipéseket komolyan vette. Ilyenkor aztán elgondolkozott rajta, hogy mégis csak komiszak azok a legyek! De nem bántotta őket, mert legyek ellen harcolni nem volt tulajdonsága. Eszébe vette nyilván, hogy egy csapásra száz legyet lehet ütni.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ur s annak két agár kutyája. Mindakettő igazi vér, vad fogásra alkalmas. Az egyik fekete, barna állat, csunya hosszú lábakkal, a másik bizonytalan kinézésű, fertelmes nagy fülekkel. A lábai kissé kurtábbak voltak, mint a másiké, — szaladni mégis jól tudott. Okos párok voltak, a kisebbik volt köztük az első, a nagyobbik csak amolyan adjutánsa volt a kisebbiknek. Szánalmas életet folytattak, hajh, mert nem valának vadak a határon. Azután meg a koszt sem igen járt ki nekik. Különösen a nagyobbik soványodott el rettenetes módon.

Egy szép őszi napon, mint rendesen, magánosan jött haza a bivaly. Óvatosan lépkedett, hogy meg ne homolják. Szemeivel a kaput kereste, hová betérend, mikor a két éhes agár elő ugrik.

Megszólal a nagyobbik:

— Mi éhesek vagyunk! — S utána a kisebbik:

— Jól akarunk lakni!

— Megeszünk! — folytatá a nagyobbik.

— De egészen ám! — mondá a kisebbik.

A jámbor bivaly túrt, hogy neki essenek. Szarvai nem voltak szurni nem tudott, a közel levő pocsolgába pedig nem akart feküdni.

Es hagyta, hogy a két eb ránczigálja, még csak nem is rugott volt annyi becsület benne. A rugkapálást is nemesebb állatokra tartotta fenn. Nagy szerencsélye volt a bivalynak, hogy a két agár kutfia fogatlan volt, mert még kárt is tehettek volna benne.

Az érdekes látványra nagy közönség gyűlt a bivaly közelébe. Volt a ki azt mondta:

— Ugy kell annak a bivalynak, miért nem védi magát!

Sokan azonban más véleményen voltak, sőt egy ember, a ki a bivaly pártján állott, annyira dühbe borult, hogy a nagyobbik kutyát leütötte hatalmas botjával a bivalyról. Az lefordult. Erre a másik elkezdett szaladni. Azt meg egy ló rugta fel.

A két kiszendetett párát felszedték az utóléről.

Eppen akkor járt arra egy irástudó ember. Meglátta a két ebet. Nézi, nézi őket, a mikor észreveszi, hogy paklon bilét van a nyakukon. Odahajlott, megnézte. Az egyikre nagy betűkkel ez volt írva:

— „Sz és V“

A másik kisebb betűkkel adta tudtára:

— „Háromezeröttszáztizenthat.“

— „Béke poraikra!“ — susogá halkan.

Mindakettő veszett vala.

Színház.

Kis madaram.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta Gerő Károly; zenéjét szerzette Erkel Elek.

Bizony gyöngé alkotmány ez az istenadta „Kis madaram.“ Járt nyomokon, még pedig erősen kitaposott uton halad és nem azért keletkezett, hogy a népszínműirodalomnak elárult, elsatnyult mezejére új tápanyagot vessen, melyen aztán az a jóságos naiv publikum leghelészessen, hanem hogy a mi nemzeti fölemelénk: az isteni Blaha a az ő aranyos kedélyének drága gyöngyeit hinthesse szét és gerle-kaczagásával, bugásával újra meg újra elragadjja a közönséget — és megtöltse az Evva tárczáját.

Sovány, mindennapi mese. A leány szeret egy legényt, a ki őt nem szereti. Nagyraltó felkisasszony önzésből szereti viszont ugyanazt a legényt, a ki gazdagnak hisz. Igen ám, de a legény egyszerű iparos, a ki ugyan kitűnő fölhaláló, (egy tész'agyuró gépet talált fel) de az elmaradhatlan nagybácsi észélyes praktikája folytán szegény embernek látszik, a kitől a felkisasszony elidegenedik és a Blaha etc. etc. fiók Blaha Lujzák, unalmas és főiősleges epizódok után a darab végén, vig muzsisa és a zártszékek csapkodása közben odaborulnak „holtiglan“ a szeretett szép legény vállára.

Az az, hogy pardon; egyéb ingredientiaja is van a „Kismadaram“-nak. A mi divatos nótát összeirt Dankó Pista, Papp Zoltán, azt Erkel Elek összekompilálta zenének, hogy a Blaháknak legyen hol pihenőkép dalolni is alkalmuk. Ebből áll a „Kismadaram“, ez a hangzatos czim, mely csak czim marad, mert kis madár csak veréb szállong a darabban, mely tudvalevőleg nagyon közönséges, mindennapi madár.

Erre a gyöngé alkotmányra ugyan kellett-nél nagyobb erőt használtak fel az előadók. Tiszta Ellinger Iona Vetéssy Mariskában mutatkozott be négy évi távollét után és azokat a rokonszenves reminiscenciákat, melyek a közönségben keltek, valahányszor azóta nálánál gyöngébb szubretteket látott, most felébreztette benne és összeverődött tapsra a tenyer. Szemrevaló helyre kis Mariska, a ki tud szívhöi kaczagni, keseregni, tud hatni a szívhez

és közben csinosan énekelni — tremolázva és elmélázva.

A nagyrelátó kisasszonyt Bogyó Ilonka, a kis naiva játszotta és igyekezett természetesen beszélni, járni, a mi nagyon nehezebbre esett, annyira nehezebbre, hogy több helyütt csak az igyekeztig haladt. Özeveg Vetésinét Lubrincz Julia igyekezett érvényre juttatni és amennyire azt a szerző mostohasága megengedte, — sikerült is neki. Szép tehetségű színésznő, a ki a parasztkokolyásban is tud díszet lenni. L o c s a r e k n é komikuma nem érvényesülhetett kicsi szerepében. (Csereyné), az most pihen és várja Zenobiát, Zannettát. B o r c s a i n é ügyes segédszínésznő.

A szerző jobban bánt el a férfiszerepekkel; igaz, hogy a darab actiójában résztvevők is olyanok, mintha episodisták lennének, de legalább úgy látszanak mikor jönnek, mintha menének. A főaktor Barkóczy uram, a kit Sándor Emil személyesített, kissé kedélytelenül, mert hát ilyen nagybácsi annyi van, a hány népszínművet Csepreghy, Gerő, Deréki stb. stb. megírtak. A gyöngye a darabnak igazán az epizódokban rejlik és ezeket Krémer Jenő (Heczegán Kristófi) és Andorffy (Kiffly Adolár) az ő humorukkal és kedélyükkel teljes sikerrel halászták ki. Különösen Krémer tűnt ki discret és mégis kacagató, finom és jellemző komikumával. Andorffy eréjét, vasok humorát közönségünk régóta ismeri; ez Kifflyben is megnyilatkozott. Rendkívül jó színészanyag Rózsahegyi (Heczegán Gyuszi)akinek kellemes baritonja is van. A minden részében sikerült előadás ensemble-ját Csiky (Jani) Hevesi G. (Ónodi) és Püspöki (Maczelka) alkották. Közönség szép számmal.

Törvénykezés.

— **Megrögzött gonosztevő.** Csizmadia Károly, f. év augusztus hó 6-án több fegyverkollegájával kiment a rabkertbe kapálni s kapálgatás közben azon gondolatra jött, hogy — nem lévén kellemes ebbe a kutya-melegben a kapa-sport kultiválása — megszökött, s mialatt ezt elgondolta volna, már meg is tette, ott hagyva kollegáit és az őrt a faképnél. Utját egyenesen Derecske felé vette, hol Mór Imréné csendes hajlékát tisztelte meg látogatásával, előbb azonban ketörte az ablakot s azon át hatolt a szobába és a komótból 3 frt 70 krajczárt ellopott, azután Békési Imre szekeréről vélte célirányos dolognak, az azon levő újast és ételmi szert elemelni. Majd Tóth Ferencz csősznek a fejéről a kalapot, aki egy kaval tövében éppen akkor a'udta az igazak álmát. Mindezeket a tegnapi tárgyaláson beismerte s a törvényszék őt ezen tettekért 3 évi fegyházra s 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Magyar mezőgazdasági politika.

(A földmivélsügyi miniszter 1893. évi jelentése. — Törvényjavaslat a mezőgazdasági és mezőrendőrségről.)

Immár kezdenek testet ölteni azon sok tekintelben uttörőnek nevezhető munkálkodás eredményei, melyet legfiatalabb kormányzati águnk, a mezőgazdasági kormányzat három év óta folytat.

A nyilvánosságnak bő alkalma volt ezen munkálkodást ellenőrizni, mert hiszen ezen tárgya minden akciójával, kezdeményezésével és tényével ugyszólván esetről-esetre kilépett a közvélemény kritikája elé, mint az ily fontos érdekeket érintő kormányzati ügyeknél szükséges és hasznos is. Ezenkívül működéséről évenként kimerítő és terjedelmes jelentésben számolt be a földmivélsügyi kormányzat vezetője.

Az első évi jelentés óta láttuk, miként dolgoztattott ki a reális, minden fontos dologra kiterjeszkedő, részletes kormányzati munkaprogram s azután évről-évre figyelemmel kísér-

heltük, miként válnak az egyes program pontok befejezett tényekké.

A földmivélsügyi miniszter most benyújtott harmadik évi jelentése még elődeinél is terjedelmesebb, s nem kevesebb, mint 1005 lapon tárgyalja a hazánk legfontosabb érdekkörének, az agrikultur közéletnek ápolására, fejlesztésére és előbbrevitelére tett kormányzati intézkedéseket.

A jelentés részletes ismertetésére ezen alkalommal nem terjeszkedhetünk ki, csak érintjük a földmivélsügyi miniszter múlt évi működésének főbb eredményeit.

Míg a múlt jelentésben csak program volt az agrárstatisztikai munkálatok megindítása, a holt kézi nagybirtokoknak farmbirtokká alakítása, a ragadós tüdőlob irtása, a telepítés ügye, a tőzeg gazdasági értékesítése, a gazdasági szaktestületek új életre ébredése s új szervezése, a mezőrendőri törvényjavaslat benyújtása.

Az elősoroltak tekintetében az új javaslat már az eredményekről ad számot, kisebb, inkább a kormányzat részleteire tartozó fejezeteiben is oly sok dologról adván számot, melyek nem kevésbé hirdetik a magyar mezőgazdasági politika tervszerű, czélutudatos s a gyakorlati élet követelményeivel számolni tudó vezetését.

A jelentéssel egyidejűleg benyújtott törvényjavaslat a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről oly törvényhozási munkálat, melyhez hasonló jelentőségű a nagy reformjavaslatok előtt aligha fog benyújtani.

Ezen javaslat nemcsak nagy hatású reformmú, az 1840. IX. tvczik és egyéb elavult törvényes intézkedéseinkkel szemben, de még inkább hézagpótló, a mezőgazdasági élet sok kérdését alapjában rendező munkálat, mely egyszerűsített fejlődő mezőgazdasági adminisztrációnkat is pozitív alapokra fogja fektetni.

Az osztatlan földterületek kezelése, a legeltetési ügy, a határjelzés, a nyomásos gazdálkodás, a mezei vagyon őrzése, a mezei kártételeknél a jogorvoslat keresése, a mai rendezetlen viszonyok között a mezei gazdálkodásnak valóságos rákfenéi, melyeket súlyosan éreztek a gazdák, — de az intézkedésre hivatott és alap hiányában képtelen hatóságok is.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése okt. hó 2-án.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) ——. krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) ——. krig. Fialat nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 43.5—44 krig. Fialat közép (páronként 251 320 klgr. sulyban) 45—45.5 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 47—48. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 42.—43. krig. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 43.5—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban.) 46.—47. krig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 41.—43 krig. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 41.—42— krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) ——. krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 41—42.— krig. Közép (páronként 220—260. klgr. sulyban) 43.—44. krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 42—43 krig.

A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. **Megjegyzés.** A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványos levonások mellett egy kilogram sulyra krajczárokból értendők. Szokványoszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4¹/₂ százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

REGÉNYCSARNOK.

Visiók.

— Regény. —
Írta: Turgenyev Iván.

15.

XXII.

— Vi—i—gyázz! Hosszan elnyújtott kiáltást hallottam.

„Vi—i—gyázz!” ismételte egy másik hang még kétségbeesettebben.

„Vi—i—gyázz!” morajlott még halkan nagy távolságból harmadszor is, mely mintha már a világ végéről jött volna.

Felrázkódtam.

Most egy aranyozott kupola bontakozott ki — megismertem a Petropawlowski erősséget, Pétervári megerősített elővárosát.

Sáppadt, éjszaki éj!

Vagy egyáltalában éjszaka ez? És nem sokkal inkább valami bádgyatabb, borultabb nappal?

Sohasem szerettem a pétervári éjszakákat, de ezuttal még meg is ijedtem tőle.

Az Ellis arcvonásai teljesen eltűntek, szétfoslottak, feloldódtak, mint a reggeli köd a júliusi napfényben.

És úgy látszott, mintha testem egyedül magában lebegett volna ott a magas levegőben.

Ez tehát Pétervár?

Igen, ez az?

Ezek a puszták, széles, szürke utcák, ezekkel szürke-sárga, szürkés kék, szürke s részben még vakolatlan házakkal, ezekkel a ríktós színű cégtáblákkal.

Es aztán ezek a sok hitvány kofa és szatócs bódék, nyomorúságos felírások, rakásra téglák, bakter-házacsok!

Az ott az Izsák-templom aranyos kupolája, az amott a börze, melynek tulajdonképpen semmi célja és haszna, az erődök gránitbástyái, és felszakgatott fapallók;

Aztán a sok szénával, fával terhelt csónakok.

Port, mész, bőr, káposzta és istálló szagot szittant be a levegőben.

És láttam bakereket, kik kődarabhoz hasonlólag szenderegtek bundáikban, és aztán kocsisokat, kik szintén szeliden szunyókáltak kocsijaikon.

Igen ez az, ez a mi éjszaki királynőnk! — Minden legapróbb tárgyat ki lehet venni, oly sértő tisztasággal, határozottsággal rajzolódnak fe a körvonalak.

És minden aludni látszik, mély, szomorúságos álmot, ebben az alkonyi, félvilágos levegőben.

Az esti fénypir — ahhoz a pirhoz hasonlólag, mely a tüdővészések farczát élénkíti — még nem oszlott el, és egész reggelig ott piradoz ezen a halavány, csillagtalan égen. — A pirosas fény elnyúló sávokban tükröződik a Neva ragyogó hajjain vissza, mely mormolva, alig látható mozgással hordja hideg, kék vizét a tengerbe.

— Repüljünk tovább, kért Ellis.

(Folyt. köv.)

Legujabb.

Ki lesz az alelnök?

A Bokross Elek halálával megürült képviselőházi alelnöki állásra Tibád Antalt emlegetik a képviselői körökben. Ez az eszme a közönségben is rokonszenves viszhangot talál. — Emlegetik még Perczel Dezsőt és Dániel Ernőt is. Egyébiránt a kijelölő bizottság már közelebb határozni fog.

Az új egészségügyi felügyelők.

A belügyminiszter arra a sajnos tapasztalásra jutott, hogy a járványok terjedésének megakadályozását, a ragályos betegségek kiirtását általában a közegészségügyi viszonyok javítását a végrehajtásnak miniszteri közegek által a helyszínen való ellenőrzése nélkül elérni nem lehet. E feladatoknak pedig a most rendelkezésére álló ellenőrző közegekkel nem képes megfelelni a miniszter s ennél fogva elhatározta az egészségügyi felügyelők számának négygyel való szaporítását. — Szolgálatuk szervezését úgy kontemlálja, — hogy a nyolcz felügyelő közül hat az ország földrajzi s népesedési

viszony kerület megfigy minden bőszen megism lők fela nyok id rolni s szerzett ségügyi általa A nyolc kizárólag ügynek resitend már a j szándék

zet idő (T) a lyedés.

T dapest, Nagybány Nyiregylő főjegyző köd, Bécs Prága, — jos ügyvé Klein J.

Ko Bpest, N.-Kerek dódy Pál Bpest, — utazó Bé

Lá Bpest, — Sütgárt, Bécs. — zsel utaz sek Henri Boszormó Zsusi szo nád, — V — Hirs J

DEBR idény bér Pár m. t. a va Ho

A király A király Albert I. A kancz Páliber Leona, Corina, Smánul, Cantari Sautu R Udvari Udvarm őrtiszt 1-ső) a 2-ik) a Brunó, Beppó, Egy szo Udvariak,

Holna

viszonyaira való tekintettel alakítandó egy-egy kerület közegészségügyi viszonyainak állandó megfigyelésével és ellenőrzésével bizatnék meg, mindenik felügyelő kerületét évenként legalább kétszer beutazván, annak viszonyaival alaposan megismerkedhetnek. A közegészségügyi felügyelők feladata leendő rendkívüli esetekben, járványok idején az ellenőrzést a helyszínen gyakorolni a rendes és rendkívül viszonyok között szerzett tapasztalatok alapján a kerület közegészségügyi viszonyairól a miniszternek s általa a törvényhozásnak hű képet nyújtani. A nyolczadik felügyelőt, ki eddig is majdnem kizárólag a trachoma ügyével volt továbbra is ez ügynek óhajta megtartani a miniszter. A rendszeresítendő négy új felügyelői állás közül kettőt már a jövő év elején, kettőt az év közepe táján szándékozik a miniszter betölteni.

A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése okt. 3 án:
(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 10 p.)
a = borus, f = eső, t = hősüljedés.

Időgonok névsora.

Bika szálloda.

Türk Frigyes tanár Radvány, — Kozma Andor Budapest, — Hermau Ottó és neje or. gy. képv. Bpest, — Nagybányai J. ügy d N.-Bánya, — Járossy János ügyvéd Nyiregyháza, — Gr. Dessoffy Aurél Bpest, — Farkas L. főjegyző Madaras, — Röder J. kdő, Bécs, — Glück B. kdő, Bécs, — Kullman K. utazó Bécs, — Mantz kdő, Prága, — Fleischer Jakab bérő M.-Pálfi, — Kovács Lajos ügyvéd Bpest, — Szabó Kálmán bizt. hiv. Bpest, — Klein J. kdő, Szeged. —

Aongkíráltnő szálloda.

Kohn Armin utazó Bpest, — Veinberger Lajos ut. Bpest, — Rigó Ferenc földb. Bihar, — Szász Lajos főlelt N.-Kereky, — Somogyi Károly joghalgató Zilah, — Ordódy Pál huszár hadügy Bpest, — Sztarmay J. földbirt. Bpest, — Szemanyi Ferenc utazó Pécs, — Sztammer I. utazó Bécs. —

Frohner szálloda.

Lichtner Lipót utazó Miskolcz, — Neubrún kdő, Bpest, — Herczfeld utazó Bpest, — Ernszt Staf utazó Stuttgart, — Adamánt H. utazó Bécs, — Svárer Dénes ut. Bécs, — Ludvig Neuman utazó Prosnitz, — Seiler József utazó Bécs, — Stern Ignátz kdő, Miskolcz, — Brunsek Henrik kdő, Miskolcz, — Karap Gerő önkéntes H.-Boszormeny, — Lichtmán József birt. Gát-Pusztá, — Tabi Zsuzsi szobahasszony, Tasuád, — Szint József pinczés Tasuád, — Wirt J. utazó Bpest, — Bak Vilhelm kdő, Bécs, — Hirs J. utazó Bpest, — Sándor Weisz utazó Bpest. —

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Idény bérlet 4. szám. I. Kisbérlet 4. szám
Páros. Páros.
M. t. académiá által a gróf Karácsonyi díj 200 aranyával koszoruzott vigjáték Csiky Gergelytől.
Holnap Szerdán, 1893. évi október hó 4-én.
Itt először.

A Nagyratermett.

S Z E M É L Y E K.

A király	Csiky László
A királyné	Horvát T.
Albert hercege	Péchy K.
A kancellár	Audorffy T.
Philibert, udvari kamarás	Krémer J.
Leona, neje	Lubriecz J.
Corina, leányuk	Csorny B.
Emánul, Philibert távoli rokona	Tapolczay
Canarini, gróf	Rózsahegy.
Santa Róza gróf	Némethy J.
Udvari kaplán	Püspöky J.
Udvarmester	Halmay L.
Órtisz	Palóczy Pál
1-ső) apród	Takács J.
2-ik) apród	Füst Róza
Brunó, utcaagyerek	Bogyó Ilon
Béppó, Philibert inasa	Peterdy Gy.
Egy szolga	Nádasy J.
Udvariak, udvarhölgyek, apródok, örök, fölkelők. Történik Piemontban 1821-ben.	

Holnapután Csütörtökön, 1893. október hó 5-én.

Gasparone.

Millöcker operettje,

Kimutatás

a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól. Szeptember hóról.

- 69. Államvasutak állomásfőnöke.
- 75. Államvasutak üzletvezetője.
- 84. Dr. Balkányi Emil, orvos.
- 15. „Baross“ kávéház.
- 135 Dr. Burger P. orvos.
- 132. Dr. Bakonyi S. ügyvéd
- 40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi iroda.
- 91. Dr. Balkányi Miklós lakása.
- 84. Bauer és Társa gépgyára.
- 36. Berger Henrik, iroda.
- 37. Berger Jenő műépítész lakása.
- 14. „Bika“ szálloda.
- 65. Dr. Balkányi E. orvos.
- 116. „Bécsi“ bizt. társ.
- 83. Casinó.
- 70. Csanak J. nagy keresk.
- 90 Dr Csikos Sándor orvos
- 20. „Debreczeni Hírlap“ szerk.
- 18. „Debreczen“ szerk.
- 85. „Ellenőr“ szerk.
- 104. Debreczeni első takarékpénztár.
- 55. „Debreczeni helyi vasut“ irodája.
- 43. „Debreczeni helyi vasut“ nagyerdői indóháza
- 49. „Dobos“ pavillon nagyerdőn
- 2. Dohánygyár.
- 142. Dréher serfőzde raktár
- 52. Első magyar alt. bizt. társ.
- 9. Eperkerti faraktár.
- 79. Első debreczeni fakereskedő társ. főü leti telepe és irodája.
- 17. Első debr. fakereskedő társaság fióktelpe.
- 46. Főerdőmester.
- 68. Főispán.
- 13. Fürst Mátvás és Fiaczeg és Áron Miksa cég irodája.
- 86. Frohner szálloda.
- 139. Fabricius G. nyárilak
- 85. Glück Adólf pinczér ügynök.
- 60. Gebauer Károly ércz koporsó-gyára.
- 103. Gebauer Károly első hazai ércz-koporsó gyár temek. intézete.
- 89. Gondy és Egey fényképezeti műterme.
- 141. Gunst E. épít. czikkek irodája
- 145. Geréby fűszer üzlete.
- 62. „Hungaria“ kávéház.
- 102 Dr. Holländer Dezső.
- 117. Hochf Ider J. irod.
- 106. Dr. Irinyi István ügyvédi irodája.
- 81. Ipar és keresk. bank
- 120. Izraelita hitközség jegyzői irodája
- 94. Iparegyesületi takarékes hitelintézet.
- 39. „István“ gőzmalom
- 115. Járvány kórház
- 19. Keresk. és iparkamara.
- 66. „Kegyelet“ temetkezési intézet.
- 125. Kölcsonsegélyz. egyl.
- 11. Kózkórház.
- 110. Közvéghíd épít. váll.
- 30. Kunz J. és Társa cég
- 67. Dr. Kola János, ügyvéd
- 101. Közgazdasági bank.
- 47. Kohn H. fűszerüzlete
- 4. Kovács Gábor, ügyvéd.
- 105. Komlósy Arthur ügyvédi irodája.
- 124. Korzo kávéház.
- 113. Kardos L. nagykereskedése.
- 114. Kardos L. lakása
- 118. Dr. Kemény M. ügyv.
- 77. Klein Mór és Peterffy fakereskedők.
- 69. Biller Ede butor-kereskedése
- 140. Kózkórházi gyógytár
- 150. Klein I. szeszüzlete.
- 151. Klein I. szesz fiókrakt.
- 54. László Albert könyvkereskedése.
- 126. Lendlbauer Kálmán
- 74. Légszeszgyár.
- 112. Leszkay András lak.
- 64. Lőfkovics Arthur lak.
- 93. Lőfkovics Arthur órák és ékszerés üzlete.
- 144. Lusztig Dezső ügynői és bizom. irodája
- 53. Lukács Armin bank-és bizományi irodája.
- 44. „Margit“ fürdő.
- 71. Matolcsy István építész lakása.
- 121. Mendlovits Lajos
- 48. Mentelep parancsnokság
- 38. Osztrák-magyar bank.
- 10. Pavillon-laktanya (katonai készlet).
- 16. Parragh M. gőzmalma.
- 33. Dr. Popper A. orvos.
- 138. Dr. Popper Mór ügyvéd és „Hit. véd.“ ir.
- 31. Rendőr főkapit. magánlak.
- 87. Rendőr főkapitányság.
- 95. Rendőr alkapitányság I-ső kerület.
- 27. Rendőr alkapitányság II-ik kerület.
- 45. Rendőr alkapitányság III-ik kerület, bejelentési hivatal.
- 41. Rendőr alkapitányság IV. kerület éjjeliőrség.
- 56. Rendőrség az indóháznál.
- 130. R. kath. temetőirak.
- 128. R. kath. templom sekr.
- 63. Rosenberg Albert özevgye és fia szállítóczég.
- 5. Rothschnek V. Emil gyógyszerháza.
- 99. Rothschnek V. Emil lakása.
- 80. Riesz L. czukrárszdája.
- 78. Gerszter Kálmán és Rösztler Richárd mérnök és ép. vállalkozók
- 101. Debreczeni fa-szövetkezet irodája.
- 23. Radeczky József fűszer csemege üzlete.
- 108. Roos Jakab fakereskedése.
- 109. Riesz H. kocsigyáros
- 7. Reszv. serfőzde külső raktár.
- 137. Rieck J. Z. üzlet
- 72. Reszvény serfőzde városi irodája.
- 82. Dr. Sichertman Adólf orvos testgyógyászati és massage rendelése
- 50. Szikszay Lajos máépitész.
- 146. Szabó Mihály hen es-üzlete.
- 111. Sziluka István szodaviz gyára.
- 12. Stern József és testv. kefe gyára.
- 21. Stern József és testvére czég faára gyára;
- 122. Spigel Miksa mosó intézete.
- 123. Szent Királyi Tivadar kereskedése.
- 6. Sesztina Lajos vas-kereskedése.
- 136. Szabó Lajos és fia nagykereskedése iroda
- 143. Sámly Bela lakása.
- 57. Taffler Ignác.
- 147. Tiszay Dezső szimigagató lakása
- 58. Termény- és áru közraktár.
- 129. Theresiatum.
- 61. Turai Farkas.
- 96. Tűzoltóság.
- 107. Tűzoltó főp. lak.
- 29. Tóth Gyula üzlete.
- 119. Tóth Gyula raktára.
- 134. Tóth Gyula vasbutor raktára.
- 127. Dr. Wolafka Nándor vat. püspök lakása.
- 32. Varga Ferencz építész.
- 51. Varga, Tóth és Berger építészeti irodája.
- 98. Vecsey Imre lakása.
- 42. Vilmos Lajos,
- 76. Weisz Löwy irodája.
- 92. Weisz S. divatüzlete.
- 133. Weinberger L. üzlete
- 25. Városház (előnökség).
- 26. Városi főszámvéveség.
- 28. Városgazdai hivatal.
- 97. Vásártér (baromvásár).
- 73. Zádor L. divatüzlete

Folyó hó 1-én forgalomnak átadva volt . . . 139 állomás.
E hó folyamán bekapcsolatott . . . 7 „
Lett . . . 146 „
Meggzúnt . . . 6 „
Mai napon forgalomnak tényleg átadva van . . . 140 „
Debreczen. 1893. szept. 30-án.

Debreczeni telefon vállalat.

Jutányos szabott áron
kaphatók
SZABÓ LAJOS FIAI
üzégnél:
DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
francia flanelek, Kasán, Moldon legujabb posztó, selyem és bársony
Bluzok,
SZINES és FEKETE SELYMEK,
MOSÓ VELEZEK,
TÉLI HIMALAYA KENDŐK
Gyermek ruhácskák és felöltők
Normalgyapju és pamut aísóingek
Ujjasok és nadrágok,
Téli harisnyák, keztyük.
Az idén szép raktárt tartunk
Brassói és Gácsi posztókban.

588. 604.

1893. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni királyi j. biróságnak 14952.1552. 1893.P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Neumann Sámuel és Felföldi Jenő részére Würdiger Mór Sámsoni lakostól 200 frt és 2250 frt tőke, ennek 1893. évi esedékes hó — napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 131 frt 28 kr. perköltség erejéig 1893-ik évi május és aug. hó biróilag felül foglalt és 1990 frtra becsült egy gőzgép, egy malom készlet és egy olajütő készletből álló ingóságok, 1893. évi október hó 13-án, délelőtt 9 órakor kezdetét vevendő és Sámsonban a malom helyiségben megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni.

Debreczen, 1893. évi szeptemberhó 28. Sugár Gyula. birói kiküldött.

Kardos Lászlónál
Kossuth-utca,
Igen nagy választék
szőnyegekben
és pedig:
futó, összevarrható és finom szalon minőségben, minden árhoz, minden finomságban szövet és Giupur
FÜGGÖNYÖK,
sima és mintás
gyapju butor bársonyok.

Reha. Hirtlap
1892

SZÖNYEGEK,

Függöny, ág- és asztalterítők

butor szövetek, viaszkos vásznak,
takarók és lópokróczok

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

Lepedő vászon ezélt 1 ft 10 kr. méterje,
most csak 45 kr. méterje.

<p>BÖRÖNDÖK és ESŐERNYŐK, válltűzők és nyakkendők, Selyemkendők, Berlini és posztó- kendők, 500 pár Mikádó függönyök és 500 garnitúr Aggyeríték leszállított arban kaphatók. KAMAVÁSZ és VÁSZON raktár.</p>	<p>FÉRFI NŐI ÉS KALAPOK, raktár. norinbergi fővidaru és GYERMEK CZIPOK ÉS CSIZMA raktár.</p>
---	---

A VÁROSBAN MINT.
DEBRECZEN,
SCHÖNBERGER VILMOS
Tulalmazott raktár miatt, leszállított árban ajánl:
Üzlet nagyboltias!

Bécsi utamból hazaérkezve, üzletemet, melyet a nagyérdemű hölgyközönség eddig is kitüntető pártfogásban részesített. —

az őszi és téli idényre
a legújabb divatu kalapokkal
és kalapformákkal rendeztem be. — A nagyérdemű hölgyközönségnek e körülményt becses tudomására hozva, maradtam teljes tisztelettel
özv. Wertheimer Katalin
divatárusnő
a megyeház épületében.

Rickl József Zelmós
DEBRECZEN,
ajánl
szőlő-permetezéshez

„**A Z U R I N T**“
jegecsekben és feloldva üvegekben.
Valódi
PORTLAND CEMENTET
eredeti hordókban és kimerve. Friss töltésű bel- és külföldi ásványvizeket. Lenkenceze olajban tört mindentéle festékeket — Különös figyelmébe ajánlom
„**Toll üzletemet**“
bevásárlásnál legnagyobb árak fizettetnek. — Kiházasításokhoz szolgálhatok új fosztott tollal és új pehelylyel, bármily mennyiséggel, a legjutányosabb árak mellett.

Pártospaprika

Tisztelt háziasszony!
Ha igazán finom pikáns és jóízű paprikást akar készíteni, akkor csakis a valódi **Pártos-paprikát** tessék használni.
Paprikám a legszigorubb felügyelet alatt saját paprika-ültetvényeim természetik és egy valódi hamisítatlan termény.
Paprikám zárt csomagokban kapható
Debreczenben: **GERÉBY FÜLÖP** fűszerüzletében.
Pártos Nándor
paprika termelő.
Szegeden.

Eszencziákat

rum cognac, mindenemű szesz italok asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibáztatlan elkészítésére a legkitűnőbb minőségben szállítok.
Azonfelül ajánlok 80 foku vegyileg tisztac ec eszencziát kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek
Arlapot bérmentve küldök.
Pollák Károly Fülöp
Eszencziák különlegességek gyára
PRÁG.
Mephezható ügynökök kerestetnek.